

Landskap: Småland Upptecknat av: Ernst Johansson,
 Härad: Allbo Adress: Skulatorp, Ramnagård, Torne.
 Socken: V. Torsås Berättat av: angivet inne i samlingen.
 Uppteckningsår: 1932 Född år i

Uppteckningen rör

	sid.
Smörkärning - skämd mjölk, magi.	1-2,3.
Puttejösse - stark man.	2-3.
Brunnsvattnet blev skämt.	3.
Hur klok fått sin klokskap.	4.

4 sid.

4730

Skulatorp Ramnagård pr T o r n e.

Kronobergs Läns Hembygdsförening, Växjö.

Min far köpte detta hemman 1878 av min morfar. Min mormors mor levde då och hade omtalat för honom följande:

Det gick ej att kärna smör när hennes man och hon hade lantbruk. Hennes man besökte då en klok, vilken minns jag ej, om jag hörde talas om. Den, som besöktes, förklarade, att det var någon, som hade skämt deras mjölk eller tagit deras sanke. Han uppmanade dem att elda ugnen med sju sorters frukt-bärande träd, när det fattat eld riktigt, skulle ett fat mjölk kastas på elden. Det skulle då kännas för den, som skämt mjölken, som bleve den bränd från fotbladet upp till midjan eller som den kloke uttryckte sig, från fotabjället upp till skörtastan. Hon skulle också komma och beklaga sig. De gjorde som de blivit lärda, det slog in. En kvinna kom och beklagade sig, att det kändes som vore hon bränd från fötter

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

en`klok`
hjälpes en
bonde så att
denne skulle
kunna kärna
sin mjölk, om
han gjort som
den kloke på-
bjöd.

4730

na till midjan. Genast kände hon medlidande, för hon glömde i hastigheten, vad hon hade gjort med mjölken, och trodde ej den kvinnan, som kom om något sådant. Om hon var gången från gården eller hon var kvar, när hon tänkte på hur det skulle gå till,- minns jag ej,- om far talade om. Jag frågade far, om hennes tal var tillförlitligt, han svarade, att han hörde henne aldrig ljuga.

Om Puttejösse skall jag berätta en bravad, om den ej redan är känd.

Min farfar och Puttejösse voro grannar. Och Jon, Jösse son, var litet äldre än min far. Jon hade talat om för min far, att han och Jösse stodo på logen och slagtröskade. En, som hämtat lera efter ett par starka oxar i en potatiskista stannade och gick in till Jösse och hans son. Kanhända han också skulle betala leran, den var hämtad i Puttetorp, men på vilken gård kan jag ej säga. Mannen ville, att Jösse skulle gå ut och lyfta på lasset. Men Jösse brydde sig ej om denne

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

mannens begäran, utan de tröskade som vi benämner två eller tre kyngar. Men mannen var envis och Jösse blev nog lite arg följde med ut, och lyfte lasset med den ena handen. Jon förstod, att det var en enorm kroppsstyrka hans far ägde.

En lantbrukare, som jag kände, talade om, att det var omöjligt kärna smör. Han besökte Kloka Johanna, Hon bodde nära Gottåsa i Skatelöv. Hon sade hur dan färg kon hade och platsen där den stod utan att han nämnde något. Mjölken från den kon fick ej mjölkas samman med den andra mjölken, så skulle det nog gå att kärna. Det gick också, men om kon skulle ha något särskilt minns jag ej om jag hörde.

Vattnet i en brunn hade blivit skämt, naturligt genom ovänskap. En luffare kom in i gården där brunnen tillhörde och begärde att få ett glas vatten. Värdfolket svarade, att vi har så dåligt vatten, så vi kan knappt bjuda något vatten. Han svarade: "Giv mig ett glas". Efter han druckit av vatt-
net sade han, att de som skämt detta vatten, skulle få leta

en luffare
kommer till
en gård där
vattnet bli-
vit skämt

efter vatten. Det ser ut, som han inte kunde få något än i dag. Om det varit torra år så att brunnen är uttorkad fordras att jorden är genomdränkt med vatten innan där blir något vatten i brunnen och där kan stå vatten på jorden utan att där finns något i brunnen.

En äldre man omtalade hur han hört talas om hur kloka Johanna blev klok. Hennes mor kokte på en vit orm. Hon skulle gå i ladugården och se hur det var med en ko, som skulle kalva. Kon kalvade också medan hon var kvar i ladugården. Hon förmanade Johanna, som då var liten, att hon ej fick titta på eller smaka det som fanns i grytan. Flickan tänkte, vad kan det vara som jag ej får röra och tänkte, jag lyfter på locket och smakar. Det kan väl ej vara farligt. Doppade ett finger och smakade. När hennes mor kom in, sade flickan: "Det var konstigt, att kon fick en vit kalv". Hennes mor fattade, att hon smakat på det förbjudna och hon blev även klok. Kalven var också vit, som flickan sade.

Kloka Johanna
blir klok